

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
8 iulie 2025

Probă scrisă

**LB. ȘI LIT. MAGHIARĂ MATERNĂ, LB. ȘI LIT. ROMÂNĂ ȘI UNIV. PT. COPII,
MATEMATICĂ, METODICA PREDĂRII LB. ȘI LIT. MAGHIARE MATERNE / COM. ÎN LB.
MAGHIARĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII LB. ȘI LIT. ROMÂNE / COM. ÎN LB.
ROMÂNĂ / MAT. / MAT. ȘI EXPL. MED. ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR**

Variantă 2

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. Limba și literatură maghiară maternă (20 de puncte)

Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszoljon a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldja meg a feladatokat!

Apa ráripakodott Barnira:

– Mikor fogsz végre rendet rakni az asztalodon?

Barni nem tudta, hogy mikor fog. Nem is rakhatott, hiszen ott hatalmas baleset történt: kisiklott a favonat, ledöntötte a legőfelhőkarcólót, és az ráomlott az emeletes parkolóra. Barni jól tudta, hogy ilyen balesetek alkalmával semmihez sem szabad nyúlni, mert bármelyik percben érkezhetnek a rendőrök, mentők és tűzoltók.

Az asztalon még egy vízfestékes rajz is volt, amit nem tehetett el, mert még nem száradt meg egészen. De a vízfestékeket sem, mert a rajzon egy nagy hajó volt, amelyik még nagyobb hullámokon himbálózott, és ha véletlenül felborulna, akkor gyorsan mentőcsónakokat és mentőhelikoptert kell festeni. És a könyveket sem teheti vissza a polcra, mert abban vannak a mentőcsónakos és helikopteres képek, és arra is szüksége lehet, ha gyorsan festeni kell majd.

– Apa, nem tudok rendet rakni, mert mindenre szükségem van.

– A tegnap levetett ruháidra is, amik a szoba közepén hevernek? Meg a fakockákra meg az utakra is, amikkel múlt vasárnap játszottál? Édes fiam – guggolt le Apa Barni mellé –, a rendetlenség olyan, mint egy betegség. Az elején csak egy kis bacilus van a szervezetedben. Ez olyan, mint amikor ledobsz egy zoknit vagy játékot a szoba közepére. Aztán újabb dolgokat dobsz le meg hagysz ott rendetlenül, ez pedig olyan, mint amikor a bacilusok elkezdene szaporodni. Végül az egész házat betölti a rendetlenség. Ez meg olyan, mint amikor megbetegszel.

Este az ágyban ezen gondolkodott Barni. Elképzelte, ahogy a rendetlenségből hatalmas bacilusok lesznek és betöltik a szobát. Kicsit félve pillantott az asztal felé, ahol a nagy baleset történt, vajon nem kezdtek-e máris előmászni valami rendetlenség-bacilusok. [...]

Mire Apa s Anya felkelt, Barni asztalán már gyönyörű rend volt. A szoba közepéről is eltűntek a játékok meg a ledobott ruhák. Még egy fél zokni sem árválkodott a szőnyegen. Barni ágyán pedig a paplan összefogva, a pizzama összehajtva feküdt, szép rendben. [...]

Ebéd után kint eleredt az eső, Barni meg csak ült-ült a szépen elrendezett asztalnál, és... nem csinált semmit.

– Miért nem rajzolsz, Barnikám?

– Nem akarom, hogy támadjanak a rendetlenség-bacilusok.

Anya ekkor gondolt egyet, felkapta Barnit és maga mellé ültette. Ezután vette a legós dobozt, és kiborította az egészet Barni mellé az ágyra.

Barni felkiáltott:

– Ne csináld, Anya! Sok rendetlenség-bacilus lesz belőle! Szedjük össze gyorsan – mondta ijedten, és elkezdte felkapkodni a legókat. Anya ekkor a legók helyett Barnit kapta ölbe.

– Kisfiam, tudod-e, hogy a szervezetedben most is vannak bacilusok? Barninak kikerekedett a szeme.

– És meg fogok betegedni?

– Nem, mert kevesen vannak, és a szervezeted le tudja győzni őket. Csak ha nagyon elszaporodnak, akkor leszel beteg. Így van ez a rendetlenséggel is: nem az a baj, ha kirakjuk a dolgokat, amivel játszunk vagy

dolgozunk. Kell az a kicsi rendetlenség ahhoz, hogy tudjunk valamit csinálni. Csak arra kell vigyázni, hogy a kicsiből idővel ne legyen nagy rendetlenség. Ugyanúgy, mint a bacilusoknál.

– Igen, ugyanúgy, mint a bacilusoknál – ismételte Barni. – És a kicsi rendetlenség még nem is igazi rendetlenség, ugye, Anya? Amivel éppen játszunk vagy dolgozunk, az még nem rendetlenség, csak akkor lesz rendetlenség belőle, ha ott hagyjuk játék vagy dolgozás után, és nem rakjuk el. Ugye, Anya?

– Pontosan, jól mondod.

És ekkor nekiláttak a legóból egy szép, nagy várost építeni.

(Zágoni Balázs: *Rendes mese*. Részletek)

1. Írja le a következő szavak elletétes értelmű párját!
hatalmas; semmi 2 pont
2. Szótagolja a következő szavakat!
legőfelhőkarcólót; balesetek 2 pont
3. Értelmezze a következő kifejezéseket!
gondolt egyet; eleredt az eső 2 pont
4. Írjon ki a szövegből egy kijelentő és egy kérdő mondatot! 2 pont
5. Bővítsa a következő mondatot: *És meg fogok betegedni?*
a) alannyal b) időhatározóval! 2 pont
6. Illessze a -val/-vel toldalék megfelelő formáját a következő szavakhoz!
baleset; ágy 2 pont
7. Mutassa be a szereplők viszonyát a fenti részlet alapján! 2 pont
8. Mutassa be 10–15 mondatban a népmonda legalább 4 műfaji jellemzőjét!

Megjegyzés: Pontot ér a helyesírás és nyelvhelyesség (1 pont) valamint a szövegterjedelem betartása (1 pont) 6 pont

B. Limba și literatura română și universală pentru copii (20 de puncte)

Citiți cu atenție textul de mai jos:

Începea să bată vântul. Valurile vesteau acea neliniște, aidoma unei ființe vii, agitate, care așteaptă biciuirea valurilor înaintea furtunii. Bărcile pescărești erau aplecate până la marginea apei. O lumină galben-deschis a trecut iute peste marea purpurie și s-a stins. Farul era aprins. «Haideți», a spus Betty Flanders. Soarele le strălucea în față și poleia cu aur murele mari care tremurau pe gard și pe care Archer încerca să le smulgă când treceau pe lângă ele.

– Nu zăboviți, băieți!... a zis Betty, trăgându-i după ea, privind neliniștită pământul ce se înfățișa atât de sinistru cu scânteieri neașteptate de lumină ale serelor din grădini, cu tonuri schimbătoare și negre pe fondul acestui asfințit orbitor [...].

(Virginia Woolf, *Camera lui Jacob*)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe, cu privire la textul de mai sus:

1. Transcrieți, din primul paragraf al textului dat, două cuvinte care conțin câte un hiat. 2 puncte
2. Precizați ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate în fragmentul dat: *neliniște, iute*. 4 puncte
3. Menționați funcția sintactică a cuvintelor subliniate în secvența *Soarele le strălucea în față și poleia cu aur murele mari...* 4 puncte
4. Redactați un eseu de maximum o pagină, în care să argumentați apartenența la *genul liric* a unei *poezii despre copilărie*, incluse în programa de examen. 10 puncte
În realizarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:
 - definirea conceptului de *gen liric*;
 - indicarea a două trăsături specifice *genului liric*, ce se regăsesc într-una dintre *poeziile despre copilărie*, incluse în programa de examen;
 - prezentarea detaliată a uneia dintre trăsăturile precizate, valorificând opera literară selectată;
 - susținerea unei opinii referitoare la mesajul textului literar ales.

Notă! Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului veți primi **8 puncte**, iar pentru **redactarea** acestuia veți primi **2 puncte** (*organizarea ideilor în scris, utilizarea limbii literare* – 1 punct; *corectitudinea ortografiei și a punctuației* – 1 punct).

C. Matematica (20 pont)

1. Egy osztályban 32 tanuló van. Ha elmenne 2 fiú és jönne 3 lány, akkor a lányok számának egyharmada 5-tel kevesebb lenne, mint a fiúk száma. Hány lány és hány fiú van az osztályban? Oldja meg a feladatot a grafikus (ábrázolás) módszert alkalmazva! **6 pont**
2. Egy háromjegyű természetes számot *érdekesnek* nevezünk, ha az egyesek számjegye egyenlő a százask és a tízesek számjegyeinek összegével.
 - a) Ellenőrizze le, hogy a három legkisebb *érdekes* szám összege szintén egy *érdekes* szám!
 - b) Határozza meg hány *érdekes* szám van! **7 pont**
3. Adott az $ABCD$ négyzet, amelyben $AB = 4\text{ cm}$. Az M pont a BC oldal felezőpontja és az AM egyenes a DC egyenest az E pontban metszi.
 - a) Igazolja, hogy $CE = 4\text{ cm}$.
 - b) Számítsa ki: $\frac{T_{BME\Delta}}{T_{ABCD}}$. **7 pont**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Metodica predării limbii și literaturii maghiare materne/comunicării în limba maghiară maternă în învățământul primar (10 puncte)

A következő részlet a III. osztályos *Magyar nyelv és irodalom* tantervből származik:

3.1. Az olvasott szövegek globális és részinformációinak megértése

- szövegértési, szövegfeldolgozási technikák (átfutás, jóslás, előzetes tudás aktiválása, szintézis, szelektív olvasás stb.) alkalmazása különféle megjelenésű és típusú szövegek olvasásakor;
 - az olvasott szöveg megértésének bizonyítása játékos feladatokkal;
- (Részlet a 5003 / 02.12.2014 számú miniszteri rendelettel jóváhagyott Magyar nyelv és irodalom tantervből)

1.
 - a) Tervezzen három különböző típusú játékos feladatot az alábbi szempontok szerint:
 - a feladatok legyenek alkalmasak a fenti tantervrészletben szereplő kompetencia fejlesztésére;
 - minden egyes feladat esetében használja fel Zágoni Balázs: *Rendes mese* című művének fenti részletét!
 - b) Tervezzen egy objektív itemet, amely a tantervrészletben szereplő specifikus kompetencia mérésére alkalmas, felhasználva Zágoni Balázs: *Rendes mese* című művének fenti részletét! **6 pont**
2. Mutassa be egy példán keresztül az írásbeli értékelés egy előnyét és egy hátrányát az adott tantervrészletből választott tanulási tevékenységekre vonatkozóan! **4 pont**

B. Metodica predării limbii și literaturii române/comunicării în limba română (10 puncte)

Competența specifică *Transmiterea de informații prin formularea de enunțuri orale simple referitoare la obiecte, persoane, activități din mediul apropiat* face parte din Programa școlară pentru clasa I, *Comunicare în limba română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară*, aprobată prin OMEN nr. 3418/2013.

- a) Scrieți două exemple de activități de învățare în vederea realizării competenței specifice date. **4 puncte**
- b) Exemplificați modul de aplicare a unei metode de evaluare, prin valorificarea unuia dintre exemplele de activități de învățare scrise la subpunctul a). **6 puncte**

C. A matematika/matematika és környezetismeret tanításának módszertana az elemi oktatásban (10 pont)

Mutassa be 1–2 oldalban az interdiszciplináris tanítási stratégiák problematikáját a matematika tanulásában a 3. és 4. osztályban, figyelembe véve a következő szempontokat:

- a) magyarázza el, miért szükséges az interdiszciplináris stratégiák alkalmazása a matematika tanulásában a III. és IV. osztályban;
- b) egy interdiszciplináris tanítási stratégia bemutatása egy matematikai tevékenységben a harmadik vagy negyedik osztályban;
- c) az írott szöveg helyessége és koherenciája;
- d) az elemzés illeszkedik a megadott terjedelmi korlátok közé.